

HET MAB VÓÓR 50 JAAR

door Prof. J. Nathans

In de jaren voor de Duitse invasie was James Polak een opmerkelijk man die in het koor van de leidinggevende figuren in het accountantsberoep een eigen solopartij wist mee te zingen. In het julinumnummer wordt verslag uitgebracht van een lezing die hij voor de Zuidhollandse club van accountants hield en die de titel droeg „De accountant en het beheer”. In zijn terminologie kent men twee soorten van beheer en wel bewarings- en huishoudingsbeheer.

Een drietal aanhalingen uit het artikel:

- Men moet principieel een onderscheiding maken tussen het beheer en de verantwoording daarover, maar in de praktijk is deze grens tengevolge van de relativiteit van de verantwoordingsstukken dikwijls moeilijk te trekken. Men denke in dit verband slechts aan de kwesties van balanspolitiek, afschrijvingen, waarderingen enz.
- Onjuist beheer, mits eerlijk verantwoord behoeft voor de accountant nimmer aanleiding te zijn zich terug te trekken.
- De accountant draagt nooit de verantwoordelijkheid voor de doeltreffendheid, noch voor de moraliteit van het beheer.

T. Keuzenkamp dient een nieuw „lastig geval” ter oplossing in en merkt daarbij op dat niets gemakkelijker is in het leven dan om een principe te stellen en daaraan vast te houden, maar dat het de moeilijkheid in om zonder „Prinzipienreiterei” en zonder principeloos te zijn een beginsel soepel te hanteren. In de casus wordt gesteld dat een N.V. voldoende winst heeft gemaakt om een dividend groot 3a uit te keren maar dat na ampele discussie en met instemming van de accountant een dividend van a wordt voorgesteld omdat de liquiditeitspositie een hogere uitkering niet toelaat. Dat dividend wordt op een bank gestort welke tussen de data van goedkeuring van de accountant en van de algemene vergadering van aandeelhouders faillieert. Wat moet de accountant doen als de directie hem advies vraagt, als de directie niets vraagt, als deze hem vraagt de vergadering bij te wonen?

Arthur Andersen heeft aan het grote vraagstuk, dat in de eeuw der machine ontstaan is, een artikel gewijd in The C.P.A. van april 1931 waarop wordt ingegaan. Hij is van mening dat indien de behoefte aan artikelen zou stijgen het beter zou zijn de arbeidsduur te verlengen dan door nieuwe efficiency-methoden daaraan tegemoet te komen. Het grote voordeel zou zijn dat de zware sociale lasten van de werkloosheid sterk verminderen (waarin compensatie voor het verlaagde inkomen), waar tegenover een enigszins verhoogde kostprijs der artikelen zou komen.